

PAPRSEK

ZPRAVODAJ KRAJSKÉ KOORDINAČNÍ RADY,
OBLASTNÍCH ODBOČEK SONS
A TYFLOKABINETU Č. BUDĚJOVICE, o.p.s.

Přinášíme Vám tyto informace:

- *Právník Vám radí*
- *Kalendář akcí*
- *Jiné informace*
- *Kultura*
- *Zajímavosti z přírody*
- *Recepty*

Leden 2009

Právník Vám radí

Má zaměstnavatel povinnost vydat zaměstnanci výplatní pásku?

Povinnost vydat zaměstnanci písemný doklad obsahující údaje o jednotlivých složkách mzdy nebo platu a o provedených srážkách (výplatní pásku) je zaměstnavateli výslovně uložena zákoníkem práce a to v ustanovení § 142 odstavec 4. Toto ustanovení konkrétně stanoví, že při měsíčním vyúčtování mzdy nebo platu je zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci písemný doklad obsahující údaje o jednotlivých složkách mzdy nebo platu a o provedených srážkách. Na žádost zaměstnance předloží zaměstnavatel doklady, na jejichž základě mzdu nebo plat vypočetl.

V souladu s § 147 zákoníku práce je zaměstnavatel oprávněn konkrétně srazit zaměstnanci:

- a) daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
- b) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění,
- c) zálohu na mzdu nebo plat, kterou je zaměstnanec povinen vrátit proto, že nebyly splněny podmínky pro přiznání této mzdy nebo platu,
- d) nevyúčtovanou zálohu na cestovní náhrady, popřípadě jiné nevyúčtované zálohy poskytnuté zaměstnanci k plnění jeho pracovních úkolů,
- e) náhradu mzdy nebo platu za dovolenou, na niž zaměstnanec ztratil právo nebo na niž mu právo nevzniklo.

Zpracovala Judr. Lucie Víšková

Kalendář akcí Tyfloklubu

Dne **7. 1. 2008 od 15,00** hodin zahájí v klubovně Tyfloklubu svou činnost **keramický kroužek pro juniory, seniory** a hlavně pro ty, kteří chtějí zkusit něco nového. Axmanova technika modelování vychází z hmatových schopností nevidomých. Pro výuku této techniky není nejdůležitější výtvarné nadání, ale základní motorická zručnost při práci s hlínou a odvaha učit se něco nového.

Jiné informace

Nemocnice České Budějovice zavedla operace zadní části oka

Lékaři na očním oddělení se těmito zákrokům věnují v posledních třech letech a postupně jejich počet zvyšovali. Nyní mohou operovat pacienty prakticky okamžitě. Českobudějovická nemocnice je v kraji jediná, která operace provádí.

Dříve za nimi museli lidé z jihu Čech dojíždět do fakultních nemocnic. Zákrok v hloubi oka za čočkou až na hranici sítnice pomáhá lidem s postižením očí při diabetu či pacientům s komplikovanými případy odchlípení sítnice.

"V Jihočeském kraji se tento druh operací provádí pouze na našem pracovišti. Ročně se jejich počet pohybuje okolo 130", uvedl primář očního oddělení Jan Sattran. Při rozhodování o chirurgickém zákroku pomáhá lékařům přístroj, který dokáže rozlišit jednotlivé vrstvy sítnice, struktury rohovky, duhovky a uložení čočky v oku.

Tomograf také dokáže zjistit postižení oka, která zatím pacienta neobtěžují, ale během krátkého času mohou způsobit vážné poruchy vidění. Lékaři také v posledních letech téměř zdvojnásobili počet operací šedého zákalu. V 90. letech se zákroku podrobilo na 800 pacientů ročně, nyní se počet operací pohybuje okolo 1300 až 1400 za rok.

"U každého zákroku až na výjimky je součástí operace implantace nitrooční čočky", doplnil Sattran. Lékaři při operacích používají kvalitnější akrylátové čočky, aniž by na ně pacient musel připlácet.

Umělá duhovka vrátila dítěti schopnost barevného vidění

Sedmiletý chlapec, jemuž američtí lékaři při operaci vsadili do oka umělou duhovku, prý již začal lépe rozeznávat barvy. Informovala o tom agentura AP. Hoch trpí od narození vzácnou oční poruchou bránící vývinu duhovky.

Oftalmologové z kliniky v americkém Cincinnati implantovali malému Nathanielovi oční náhradu, vyrobenou na zakázku v Německu podle fotografie očí chlapcovy matky.

Pokud následná léčba dopadne přesně podle představ chirurgů, provedou prý brzy operaci i na chlapcově druhém oku. Duhovka je barevnou částí oka kontrolující množství světla, které se do oka dostává. Bez ní zůstává panenka široce otevřená a do očnice tak vstupuje světla příliš mnoho. Jasně barvy proto způsobovaly Nathanielovi bolest a hoch měl i problémy se zaostřováním zraku. Před operací také nedokázal barvy vždy správně rozeznávat. Místo panenky obvykle obklopené kruhem modré či černé barvy byla v jeho oku viditelná pouze velká, černá zornice. "Vidím červenou, modrou, žlutou, oranžovou i zelenou a bílou barvu", potěšil chlapec lékaře při pooperačním vyšetření. "Je stejné jako má máma", prohlásil při pohledu na své nové modré oko.

Národní divadlo otevřelo naučnou stezku pro nevidomé

Historickou exkurzi v prostorách Národního divadla si mohou vychutnat také nevidomí návštěvníci. Umožní jim to speciální hmatová výstava představující významné české osobnosti, které se na vzniku "zlaté kapličky" podílely.

Naučná stezka "Zakladatelé a tvůrci Národního divadla" dává nevidomým možnost osahat si busty dvaceti významných kulturních postav české historie. Jsou zde architekti budovy divadla, malíři, sochaři, ale také herci a tanečníci. Nechybí pěvkyně Ema Destiniová, spisovatel Karel Čapek nebo autor slavné opony Vojtěch Hynais.

Busty jsou technicky zajištěny proti pádu a opatřeny popisky v Braillově písmu. Z nich se nevidomí návštěvníci dozvědí jméno autora sochy i osobnosti, kterou představuje. "Vítáme každou iniciativu, která přispěje k rozvoji poznání u zrakově postižených", řekl prezident Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých České republiky Josef Stiborský.

Prohlídku povede paní Straková, kurátorka Národního divadla, vyškolená pro práci s nevidomými. Každý návštěvník navíc dostane CD s namluvenými medailony jednotlivých osobností. Stezka začíná ve sklepení budovy, kde jsou uloženy základní kameny. Pokračuje přes šatnu s bustami architektů Josefa Zítka a Josefa Schulze až do vstupní haly. Zde se nachází největší množství soch. Projekt spuštěný v rámci oslav 125 let od opětovného otevření scény po ničivém požáru z roku 1881 vznikl ve spolupráci Národního divadla a organizace SONS, která poskytuje služby zrakově postiženým. Finance poskytly Klub mecenášů triga a Lions Club. Patronkou stezky je hraběnka Mathilda Nostitzová. Realizaci a organizaci prohlídek (haptické stezky) zajišťuje Národní divadlo (kontaktní osoba Hana Podskalská). Prohlídky jsou organizovány cca 2 krát měsíčně pro skupinu o cca 10 lidech. Objednávky prohlídek přijímá SONS na adrese: SONS ČR, Krakovská 21, 110 00 Praha 1, telefonicky na čísle +420 221 462 462, nebo elektronicky na adrese: divadlo@sons.cz.

Letošní sbírka pro nevidomé Bílá pastelka vynesla téměř 3,2 milionu korun.

Vybrané prostředky půjdou na speciální výukové programy pro nevidomé a slabozraké, kteří se učí zvládat samostatnou chůzi s bílou slepeckou holí, číst Braillovo písmo a samostatně komunikovat s okolím. V předchozích ročnících byla sbírka o něco úspěšnější. Například v roce 2006 dobrovolníci od lidí vybrali zhruba 4,3 milionu korun a v roce 2004 dokonce více než 5,8 milionu korun.

Kultura

Dne **1. 1. 2009** od 19,00 do 21,00 hodin se koná v Koncertní síni Otakara Jeremiáše v Českých Budějovicích koncert Jihočeské komorní filharmonie pod dirigentskou taktovkou Davida Švece.

Zajímavosti zpřírody

Racčí nohy

Racek nezmrzne, i když stojí na ledě. Jak si tento pták uchovává svou tělesnou teplotu? Tajemství spočívá v tom, čemu se říká "protiproudý výměník tepla".

Protiproudý výměník tepla se skládá z trubky, v níž je teplá tekutina, která proudí v těsné blízkosti jiné trubky, v níž proudí studená tekutina. Pokud obě tekutiny proudí stejným směrem, maximálně se přenesou pouze polovina tepla. Pokud ale proudí opačným směrem, je přeneseno téměř 100 procent.

Výměník tepla, který je v nohách racka, ochlazuje krev proudící do nohou až téměř k bodu mrazu, a když se krev vrací, tak ji ohřívá.

O ptácích žijících v chladném prostředí ornitolog Gary Ritchison napsal: "Princip protiproudého výměníku tepla je tak dokonalý a důmyslný, že se využívá i ve stavebním inženýrství s cílem vyhnout se ztrátám energie".

Recept:

Jablečný svařák

Na 1 sklenici: 100 mililitrů jablečného čaje, kousek celé skořice, 1 lžíce jablečných křížal, polovina malého pomeranče, 150 mililitrů jablečného džusu nebo směsi jablko a banán, 40 mililitrů calvadosu (jablečné brandy), cukr.

Postup: Do čaje vložíme celou skořici a křížaly. Z pomeranče odkrojíme jeden dílek i s kůrou. Zbytek pomeranče oloupeme a nakrájíme ho na kousky. Pomeranč přidáme do čaje, zalijeme ho džusem a směs 1 až 2 minuty povaříme. Do sklenic nalijeme calvados, přidáme kousek pomeranče s kůrou, přelijeme horkým nápojem a podle chuti jablečný svařák osladíme.

Pomazánka se sardelovou pastou

Chléb, 200 gramů měkkého tvarohu, 125 gramů pomazánkového másla, 1 cibule, lžíce sardelové pasty, lžička mleté papriky, lžíce hořčice, sůl.

Postup: Pomazánkové máslo a tvaroh dáme do mixéru, přidáme mletou papriku, sardelovou pastu, hořčici a rozmixujeme. Dáme do misky a smícháme s nastrouhanou cibulí a solí. Chleba nakrájíme na proužky, dáme na suchý plech a ve vyhřáté troubě opečeme do zlatohněda. Pomazánku natřeme na vychladlýchléb a podáváme s čerstvou zeleninou.

*Připravili pracovníci Tyflokabinetu České Budějovice, o.p.s.
telefon: 386 460 660 – 663*